

פרק 2 – אנטישמיות, שואה ובית

סדנה – בית אישי ולאומי

חלק א' – עיבוד הסרטון

1. כל אחד כותב משהו אחד שהסכים איתו והזדהה איתו בסרטון, ומשהו אחד שלא.
2. משתפים בדברים במעגל.

חלק ב'

1. כל אחד כותב מה זה בית בשבילו. מתחלקים לזוגות ומשתפים אחד את השני.
2. כותבים על הלוח – מה הופך משהו ל"בית"? עונים יחד – בטחון, שייכות, נעים, נוח...

חלק ג'

1. נכיר עכשיו נערה יהודייה כמזכר, שחיה בבודפשט של תחילת המאה ה-20. שמה היה חנה סנש. חנה סנש התפרסמה בגלל מותה הטראגי בימי השואה, למזלנו היא השאירה אחריה יומן ושירים שכתבה. מחלקים דף היכרות עם חנה סנש ועם פועלה. אפשר להאזין יחד לשיר "אלי אלי".
2. קוראים יחד את הציטוט של חנה סנש:
"מקום אחד יש בעולם שלשם איננו נפלטים, אף לא מהגרים, אלא באים הביתה – ארץ ישראל"

דיון:

- מה דעתכם על אמירתה של חנה סנש? מסכימים?
 - מה הקשר בין התפיסה הזאת לבחירה של חנה סנש לצנוח בהונגריה בזמן השואה כדי לנסות ולהציל את בני עמה?
 - האם ארץ ישראל היא בית ליהודים, או זוהי תפיסה ששייכת ללפני 90 שנה?
3. חוזרים למה שכתבנו על הלוח – מה הופך משהו ל"בית".

דיון:

- האם זה חשוב שלעם היהודי יהיה מקום כזה שהוא הבית שלו?
- האם המקום הזה הוא בהכרח מדינת ישראל?

סיכום:

מדינת ישראל הוקמה על מנת להיות בית לכל יהודי בעולם. עם כל הקשיים והאתגרים שאנחנו חווים, ישראל חייבת לענות על יעודה זה, ולהיות בית בטוח, מוגן וטוב לכל היהודים.

פרק 2 – אנטישמיות, שואה ובית

סדנה – בית אישי ולאומי

חנה סנש

חנה סנש נולדה בבודפשט שבהונגריה למשפחה יהודית ליברלית בשנת 1921. סנש התקבלה לבית ספר נוצרי לבנות, אך נטלה חלק בשיעורי יהדות שיועדו לתלמידים היהודים ובפעילות נוער בבית הכנסת. כאשר נבחרה למועצה הספרותית של בית הספר, נמנע ממנה למלא את התפקיד מסיבות אנטישמיות. היא נעשתה ציונית נלהבת לנוכח התפשטותה של האנטישמיות בהונגריה.

בשנת 1939 עלתה לארץ ישראל. היא למדה שנתיים בבית הספר החקלאי לבנות בנהלל, והצטרפה לקבוצת צעירים של הנוער העובד בקריית חיים ויועדה ליישב את קיבוץ שדות ים. בתקופה זו אף הדריכה בקן של הנוער העובד בקריית חיים. כמה חודשים לאחר מכן עברה להתגורר בקיבוץ שדות ים שבקיסריה.

ב-1943 התנדבה למנהלת המבצעים המיוחדים הבריטית, והצטרפה לקבוצת צנחנים שנועדו לצנוח על אדמת אירופה, במסגרת המאבק בגרמניה הנאצית. ב-15 במרץ 1944 צנחו חנה סנש, ושלושה צנחנים נוספים ביוגוסלביה ליד הגבול ההונגרי, שם הצטרפו לקבוצת פרטיזנים מקומית. ביוני 1944, חצתה סנש את הגבול להונגריה ונתפסה על ידי חיילים הונגרים. מטרתה הייתה לפעול ולנסות להציל יהודים. היא נשלחה לכלא בבודפשט, עיר הולדתה, שם נחקרה בעינויים, אבל סירבה להסגיר את חבריה או לבקש חנינה.

סנש הועמדה לדין בבית דין צבאי הונגרי באשמת ריגול ובגידה במולדת, אך עוד קודם שהסתיים משפטה הוצאה להורג, ב-7 בנובמבר 1944.

סנש ניהלה יומן עד יומה האחרון. יומן זה יצא לאור בעברית ב 1946.

"אני רוצה להאמין שנכון הוא אשר עשיתי ואעשה. את השאר יגיד הזמן."

"אינני זוכרת אם סיפרתי כבר שאני ציונית... אני מרגישה שעכשיו אני יהודייה בעלת הכרה, ובכל מאודי. אני מתגאה ביהדותי ומטרת לי לעלות לארץ-ישראל ולהשתתף בבניינה... רעיון אחד מעסיק אותי ללא הרף: ארץ ישראל."

— חנה סנש, 1938 בודפשט

"היום יום הולדתי, בת שמונה עשרה אני. רעיון אחד מעסיק אותי בלי לחדול – ארץ ישראל. מקום אחד יש בעולם שלשם איננו נפלטים, אף לא מהגרים, אלא באים הביתה – ארץ ישראל." — 17 ביולי 1939

"הרגשתי אתמול לחץ חזק וקשה, יכלתי לבכות. כי הרגשתי- שתי דרכים עומדות לפני. לחפש את אשרי הפרטי ולהעלים עין מהשגיאות אשר מסביבי או להשקיע כוחות במלחמה הורסת וקשה בעד הדברים שהם טובים ונכונים בעיניי. נדמה לי שהברירה אינה בידי, טמונות בי תכונות הקובעות את דרכי, אם גם אכיר את כל הקושי והסבל הכרוכים בה. אבל האם יש בי כוח וכישרון להגשים את כל אשר ארצה? והאם נכון יהיה רצוני? אל, אם נתת אש בליבי, תן שאוכל לשרוף את הראוי להישרף בביתי, בבית ישראל. ואם נתת לי עין לראות, אם נתת לי אוזן לשמוע, תן לי גם כוח להצליף, ללמף, להרים. ותן שמילים אלה לא תהיינה מליצות בלבד, אלא גם תעודה לחיי. למי הדברים מכוונים?"

ל טוב בעולם ואשר זיק ממנו בי הוא."

— חנה סנש. ערב ראש השנה 1941